

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Криворізький національний університет
Кафедра моделювання та програмного забезпечення

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА №2

З дисципліни «Бази даних»

Тема: «Розробка системи управління нереляційними базами даних.

Об'єктний підхід.»

Виконав студент групи ІПЗ-21-2

Губарєв Р.В.

Перевірив викладач

Білашенко С.В.

Кривий Ріг

2023

1. Основні відомості про структури даних та основні алгоритми обробки дерев.

Двійкове дерево – це скінченна множина вершин, яка або порожня, або складається з кореня з двома окремими двійковими деревами, які називають лівим і правим піддеревом кореня.

Процес обходу розбивається на три частини: відвідання кореня, обхід лівого піддерева та обхід правого піддерева. Різні обходи відрізняються порядком виконання цих кроків.

2. Основні відомості про принципи організації баз даних: призначення, структури, методи керування

База даних – це засіб збирання та впорядкування інформації. Бази даних можуть зберігати відомості про людей, продукти, замовлення або будь-що інше. Багато баз даних починаються зі списку в текстовому редакторі або електронній таблиці.

3. Загальна інформація про файлову систему, файли, типи даних та типи файлів

Файлова система - спосіб організації даних, який використовується операційною системою для збереження інформації у вигляді файлів на носіях інформації. Також цим поняттям позначають сукупність файлів та директорій, які розміщуються на логічному або фізичному пристрої.

В залежності від організації файлів на носії даних, файлові системи можуть поділятися на:

- ієрархічні файлові системи — дозволяють розміщувати файли в каталоги;
- плоскі файлові системи — не використовують каталогів;

Типи файлів

- **Файли Microsoft Office:** .doc, .docx, .xls, .xlsx, .ppt (лише перегляд), .pptx (лише перегляд).
- **Медіафайли:** .3gp, .avi, .mov, .mp4, .m4v, .m4a, .mp3, .mkv, .ogv, .ogm, .ogg, .oga, .webm, .wav
- **Зображення:** .bmp, .gif, .jpg, .jpeg, .png, .webp
- **Стиснені файли:** .zip, .rar
- **Інші файли:** .txt, .pdf

4. Основні відомості про програмні засоби роботи з потоками введення-виведення в мовах програмування

Робота з потоками введення-виведення (I/O) є важливою частиною розробки програм. Вона дозволяє програмі взаємодіяти з користувачем, читати та записувати дані з різних джерел і призначень. Нижче наведено основні відомості про програмні засоби роботи з потоками введення-виведення в різних мовах програмування:

Python:

- Введення: Функція **input()** використовується для отримання введення від користувача зі стандартного введення (консолі).
- Виведення: Функція **print()** використовується для виведення даних на стандартний вивід (консоль).
- Робота з файлами: Для роботи з файлами використовуються функції **open()**, **read()**, **write()**, **close()** та інші, які дозволяють відкривати файли, читати та записувати дані у файл, а також закривати файл.

Java:

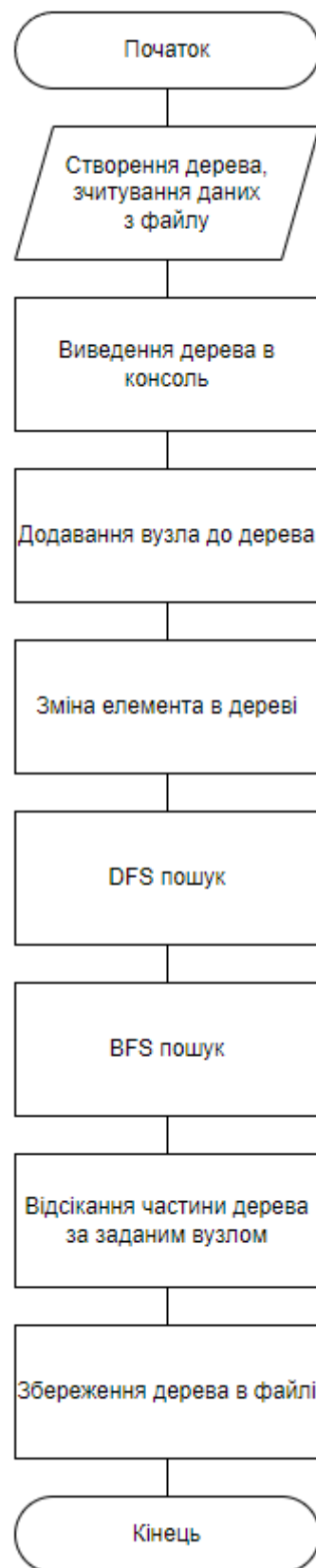
- Введення: Для введення даних з консолі використовується клас **Scanner**. Наприклад, **Scanner scanner = new Scanner(System.in);** дозволяє отримувати введення від користувача.
- Виведення: Для виведення даних на консоль використовується клас **System.out** та метод **println()** або **print()**.
- Робота з файлами: Для роботи з файлами використовуються класи **File**, **FileReader**, **FileWriter**, **BufferedReader**, **BufferedWriter** та інші, які дозволяють відкривати файли, читати та записувати дані у файл, а також закривати файл.

C++:

- Введення: Для введення даних з консолі використовуються об'єкти **cin** та операції **>>**. Наприклад, **cin >> variable;** дозволяє отримувати введення від користувача.
- Виведення: Для виведення даних в консоль використовуються об'єкт **cout** та операція **<<**. Наприклад, **cout << "Hello, World!";** виведе рядок в консоль.
- Робота з файлами: Для роботи з файлами використовуються об'єкти **ifstream** (для читання), **ofstream** (для запису) та **fstream** (для читання і запису), які дозволяють відкривати файли, читати та записувати дані у файл, а також закривати файл.

Це лише загальна інформація про роботу з потоками введення-виведення у деяких популярних мовах програмування. Кожна мова має свої власні бібліотеки та методи роботи з I/O, які можуть бути більш розширеними та містити додаткові функціональні можливості.

5. Блок-схеми алгоритмів роботи функцій і програм

6. Вміст файлів вихідних даних

 tree_data – Блокнот

Файл Правка Формат Вид Справка

15(10(8)(12))(20(16)(25()(30)))

tree_data.txt

15(10(8)(12))(20(16)(25()(30)))

7. Скріншот екрану програми з результатом роботи програми

"H:\University\2 курс\2 семестр

Виведення дерева

1 - 15

1.1 - 10

1.1.1 - 8

1.1.2 - 12

1.2 - 20

1.2.1 - 16

1.2.2 - 25

1.2.2.2 - 30

Додавання вузла в дерево

1 - 15

1.1 - 10

1.1.1 - 8

1.1.2 - 12

1.2 - 20

1.2.1 - 16

1.2.2 - 25

1.2.2.1 - 28

1.2.2.2 - 30

Зміна елемента 10 на 11 в дереві

1 - 15

1.1 - 11

1.1.1 - 8

1.1.2 - 12

1.2 - 20

1.2.1 - 16

1.2.2 - 25

1.2.2.1 - 28

1.2.2.2 - 30

Пошук "в глибину"

Найбільший вузол: 30

Найменший вузол: 8

Вузол 1.2.1: 16

Пошук "в ширину"

Найбільший вузол: 30

Найменший вузол: 8

Вузол 1.1: 11

Відсікання частини дерева у вузлі 1.2

1 - 15

1.1 - 11

1.1.1 - 8

1.1.2 - 12

Process finished with exit code 0

8. Текст вихідних кодів програм

Python

```
from collections import deque

# Клас для зберігання вузла бінарного дерева.
class Node:
    def __init__(self, data=None, left=None, right=None):
        self.data = data
        self.left = left
        self.right = right

def build_tree_from_file(filename):
    with open(filename, 'r') as file:
        data = file.readline().strip() # Зчитування рядка з файлу
        return build_tree(data)

def build_tree(data):
    if not data:
        return None

    # Рекурсивна функція для побудови дерева
    def build_subtree(data_list):
        if not data_list:
            return None

        value = ""
        while data_list and data_list[0] not in "()":
            value += data_list.pop(0)

        if value == "":
            return None

        node = Node(int(value))
        if data_list and data_list[0] == "(":
            data_list.pop(0) # Видалення лівої дужки
            node.left = build_subtree(data_list)
            data_list.pop(0) # Видалення правої дужки

        if data_list and data_list[0] == ":":
            data_list.pop(0) # Видалення лівої дужки
            node.right = build_subtree(data_list)
            data_list.pop(0) # Видалення правої дужки

        return node

    # Розбиття рядка на список символів
    data_list = list(data)
    return build_subtree(data_list)

# Збереження дерева у файл
def save_tree_to_file(root, filename):
    with open(filename, 'w') as file:
        data = serialize_tree(root) # Сериалізація дерева
        file.write(data)

def serialize_tree(root):
    if root is None:
        return ""

    data = str(root.data)

    if root.left is not None or root.right is not None:
        data += "(" + serialize_tree(root.left) + ")" + "(" +
```

```

serialize_tree(root.right) + ")"

    return data

# Обхід дерева в попередньому порядку та збереження вузлів у словнику,
# що відповідає їх рівню
def preorder(root, level, d):
    # Базовий випадок: пусте дерево
    if root is None:
        return
    def traverse(node, path):
        if node is None:
            return

        print(path, '-', node.data)

        if node.left:
            traverse(node.left, path + ".1")

        if node.right:
            traverse(node.right, path + ".2")

    traverse(root, "1")

def replace(root, old_value, new_value):
    if root is None:
        return

    if root.data == old_value:
        root.data = new_value

    replace(root.left, old_value, new_value)
    replace(root.right, old_value, new_value)

def cut_subtree(root, target):
    if root is None:
        return None

    if root == target:
        return None

    root.left = cut_subtree(root.left, target)
    root.right = cut_subtree(root.right, target)

    return root

def dfs(node, criterion):
    if node is None:
        return None

    # Пошук найбільшого вузла
    if criterion == 'maximum':
        if node.right:
            return dfs(node.right, criterion)
        else:
            return node.data

    # Пошук найменшого вузла
    elif criterion == 'minimum':

```



```

        if node.left:
            return dfs(node.left, criterion)
        else:
            return node.data

    return None
def dfs_find(node, value, path="1"):
    if node is None:
        return None

    if node.data == value:
        return (node.data, path)

    left_result = dfs_find(node.left, value, path + ".1")
    if left_result:
        return left_result

    right_result = dfs_find(node.right, value, path + ".2")
    if right_result:
        return right_result

    return None
# Функція для виведення номера вузла з його ієрархії
def print_node_with_path(node_value, node_path):
    if node_path:
        print(f"Вузол {node_path}: {node_value}")
    else:
        print(f"Кореневий вузол: {node_value}")

def bfs(node, criterion, target_level=None):
    if node is None:
        return None

    queue = deque([(node, 0)])
    result = []

    while queue:
        current_node, level = queue.popleft()

        # Пошук найбільшого вузла
        if criterion == 'найбільший':
            if not result or current_node.data > result[0]:
                result = [current_node.data]

        # Пошук найменшого вузла
        elif criterion == 'найменший':
            if not result or current_node.data < result[0]:
                result = [current_node.data]

        # Пошук вузлів на певному рівні
        elif criterion == 'рівень':
            if level == target_level:
                result.append(current_node.data)

        if current_node.left:
            queue.append((current_node.left, level + 1))
        if current_node.right:
            queue.append((current_node.right, level + 1))

    return result

def bfs_find(node, value, path="1"):
    if node is None:

```

```

        return None

    if node.data == value:
        return (node.data, path)

    left_result = dfs_find(node.left, value, path + ".1")
    if left_result:
        return left_result

    right_result = dfs_find(node.right, value, path + ".2")
    if right_result:
        return right_result

    return None

# Рекурсивна функція для друку обходу заданого бінарного дерева за
# рівнями
def levelOrderTraversal(root):
    # створює порожній словник для зберігання вузлів між заданими рівнями
    d = {}

    # проходить по дереву і вставляє його вузли у словник
    # відповідний їхньому рівню
    preorder(root, 1, d)

    # виконує ітерацію за словником та друкує всі вузли між заданими
    # рівнями
    for i in range(1, len(d) + 1):
        print(f'Level {i}:', d[i])

if __name__ == '__main__':
    # Ім'я файлу з даними про дерево
    filename = "tree_data.txt"
    # Зчитування дерева з файлу
    root = build_tree_from_file(filename)

    # Виведення дерева
    print("Виведення дерева")
    levelOrderTraversal(root)

    # Додавання вузла
    print('\n')
    print("Додавання вузла в дерево")
    root.right.right.left = Node(28)
    levelOrderTraversal(root)

    # Зміна елемента дерева
    print('\n')
    print("Зміна елемента 10 на 11 в дереві")
    replace(root, 10, 11)
    levelOrderTraversal(root)

    print('\n')
    # Пошук "в глибину" (DFS)
    # Пошук найбільшого вузла
    print("Пошук \"в глибину\"")
    maximum_node = dfs(root, 'maximum')
    print("Найбільший вузол:", maximum_node)

    # Пошук найменшого вузла
    minimum_node = dfs(root, 'minimum')

```

```

print("Найменший вузол:", minimum_node)

# Пошук вузла зі значенням 16
found_node = dfs_find(root, 16)
if found_node:
    value, path = found_node
    print_node_with_path(value, path)
else:
    print("Вузол не знайдено")

print('\n')
# Пошук "в ширину" (BFS)
# Пошук найбільшого вузла
print("Пошук \"в ширину\"")
max_node = bfs(root, 'найбільший')
print("Найбільший вузол:", max_node[0])
# Пошук найменшого вузла
min_node = bfs(root, 'найменший')
print("Найменший вузол:", min_node[0])
# Пошук вузла зі значенням 11
found_node = bfs_find(root, 11)
if found_node:
    value, path = found_node
    print_node_with_path(value, path)
else:
    print("Вузол не знайдено")

print('\n')
print("Відсікання частини дерева у вузлі 1.2")
cut_subtree(root, root.right)
levelOrderTraversal(root)

# Ім'я файлу для збереження даних
filename = "new_tree_data.txt"
# Збереження дерева у файл
save_tree_to_file(root, filename)

```

9. Короткі висновки

В цій лабораторній роботі я навчився створювати та працювати з структурою бінарне дерево, а також навчився робити DFS (пошук в глибину) та BFD (пошук в ширину).

10. Перелік використаних джерел

- <https://support.google.com/chromebook/answer/183093?hl=uk>
- https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A4%D0%B0%D0%B9%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B0_%D1%81%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%BC%D0%B0
- <https://support.microsoft.com/uk-ua/office/%D0%BE%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D1%96-%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%BE%D0%BC%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96-%D0%BF%D1%80%D0%BE-%D0%B1%D0%B0%D0%B7%D0%B8->

[%D0%B4%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D1%85-a849ac16-07c7-4a31-9948-3c8c94a7c204](#)

- http://elcat.pnpu.edu.ua/docs/%D0%90%D0%BB%D0%B3%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%82%D0%BC%D0%B8%20%D1%96%20%D1%81%D1%82%D1%80%D1%83%D0%BA%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B8%20%D0%B4%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D1%85/lab8-9_tree.html